

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
Judecător: L. Holevițaia
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: L. Bulgac
G. Dașchevici
S. Gîrbu

DECIZIE

4 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător: Iulia Sîrcu
Judecători: Galina Stratulat, Dumitru Visternicean
Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” și avocatul Roșca Valentin,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” împotriva Consiliului de supraveghere a activității de audit de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind anularea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 martie 2017, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție,

c o n s t a ț ă:

La 4 mai 2016, Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului de supraveghere a activității de audit de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin decizia nr. 3 din 5 martie 2015, Consiliul de supraveghere a activității de audit a sancționat Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” cu avertisment, pentru nerespectarea prevederilor Legii nr. 61 din 16 martie 2007 privind activitatea de audit, la prestarea serviciilor pentru Societatea cu Răspundere Limitată „Asgardan-Grup”.

Consideră că, decizia de sancționare este ilegală deoarece a respectat cerințele prevăzute de Legea cu privire la activitatea de audit. De la Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” nu s-a solicitat o explicație privind faptele pentru care a fost aplicată sancțiunea.

Astfel, Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” a depus cerere prealabilă în adresa pârâtului, însă, această cerere a fost respinsă prin scrisoarea nr. 30-12/15 din 25 martie 2016.

Menționează Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” că, decizia adoptată știrbește imaginea și reputația societății de audit. Consiliul de supraveghere a activității de audit nu a indicat în decizia contestată care anume neconformități au fost depistate și căror prevederi concrete din Legea cu privire la audit și standardele de audit ele contravin.

Invocă Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” prevederile art. 13¹ alin. (3) din Legea cu privire la întreprinderea de stat, potrivit căruia societatea de audit care poate efectua auditul la întreprinderile de stat, trebuie să corespundă următoarelor criterii: a) conform situației la data de 31 decembrie a perioadei de gestiune precedente, în anexa la licența pentru desfășurarea activității de audit să fie indicați cel puțin 2 auditori certificați; b) societatea de audit, precum și auditorii din cadrul societății de audit să nu aibă sancțiuni aplicate pentru ultimii 2 ani, fapt confirmat de către Consiliul de supraveghere a activității de audit.

Prin urmare, Societății pe Acțiuni „Audit-Concret” îi este încălcat dreptul de a efectua auditul întreprinderilor de stat și a societăților cu capital majoritar de stat, iar acest fapt îi va cauza un prejudiciu sub forma venitului ratat și un prejudiciu de imagine.

Solicită Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” admiterea acțiunii cu anularea deciziei de sancționare nr. 3 din 5 martie 2015.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 martie 2017, acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” cu menținerea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 martie 2017.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 15 ianuarie 2018 Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” și avocatul Roșca Valentin au contestat-o cu recurs solicitând, admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 și a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 13 martie 2017 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului au indicat că, instanța de fond și de apel greșit au concluzionat despre respingerea acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție deoarece nu au luat în considerație răspunsul din Consiliului de supraveghere a activității de audit nr. 30-12/15 din 25 martie 2016 și greșit s-au referit la cererea prealabilă depusă la 24 decembrie 2015.

Indică că, prin răspunsul din 28 decembrie 2015, recurentul a fost informat despre examinarea cererii prelabile la ședința următoare a Consiliului de supraveghere a activității de audit. Astfel, cererea prealabilă a fost respinsă prin răspunsul nr. 30-12/15 din 25 martie 2016, dar nu la 28 decembrie 2015.

Examinând recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” și avocatul Roșca Valentin, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 a fost contestată de către recurenta Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” și avocatul Roșca Valentin la data de 15 ianuarie 2018. Prin urmare instanța de recurs constată că, recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat cererea de recurs în interiorul termenului de două luni.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 31 ianuarie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 1 martie 2018, Consiliul pentru supravegherea activității de audit a solicitat declararea ca fiind inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret”.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 7 martie 2018, recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” și avocatul Roșca Valentin s-a considerat admisibil fiind transmis pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

După cum urmează din actele cauzei, la 24 decembrie 2015 Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” a depus cerere prealabilă în adresa Consiliului pentru supravegherea activității de audit, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 3 din 5 martie 2015 (f.d.7).

Prin răspunsul Consiliului pentru supravegherea activității de audit nr. 30-15/173 din 28 decembrie 2015, s-a comunicat Societății pe Acțiuni „Audit-Concret” despre faptul că, cererea prealabilă referitor la decizia nr. 3 din 5 martie 2015, v-a fi examinată în cadrul următoarei ședințe a Consiliului pentru supravegherea activității de audit (f.d.8).

Prin răspunsul Consiliului pentru supravegherea activității de audit nr. 30-15/173 din 25 martie 2016, s-a comunicat Societății pe Acțiuni „Audit-Concret” că cererea prealabilă nr. 249 din 24 decembrie 2015 a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.11).

În conformitate cu art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ prevede că, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Potrivit art. 17 alin. (1) lit. a) și b) din Legea contenciosului administrativ, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la, data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia, sau data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri;

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, decizia instanței de apel prin care s-a dispus respingerea apelului declarat de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret”, este neîntemeiată, deoarece la examinarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond iar concluziile instanței, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

În acest sens instanța de recurs consideră eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare de respingere a acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție prevăzut de art. 17 din Legea contenciosului administrativ, reieșind din următoarele.

Termenul de sesizare a instanței de contencios administrativ, conform prevederii legale nominalizate, curge, fie de la data comunicării răspunsului la cererea prealabilă de către autoritatea emitentă sau de către autoritatea ierarhic superioară, fie de la data expirării termenului de 30 de zile în care autoritățile indicate erau obligate să examineze cererea prealabilă.

Astfel, la caz, curgerea termenului de prescripție începe din momentul când a fost primit un răspuns referitor la legalitatea actului administrativ contestat și anume, din data de 4 aprilie 2016, dată la care Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” a recepționat răspunsul nr. 30-12/15 din 25 martie 2016, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea prealabilă a Societății pe Acțiuni „Audit-Concret” nr. 249 din 24 decembrie 2015.

Prin urmare, este greșită calcularea termenului de sesizare a instanței de contencios administrativ începând cu data din care a primit răspunsul Consiliului de supraveghere a activității de audit din 28 decembrie 2015.

Or, prin acest răspuns s-a comunicat despre faptul că cererea prealabilă va fi examinată la următoarea ședință a consiliului, iar despre rezultatul examinării va fi informată adăugător (f.d.8).

În asemenea situație, Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” era în imposibilitate efectivă de a înainta careva acțiuni în instanța de judecată, întrucât nu putea cunoaște dacă, după soluționarea cererii prealabile, actul administrativ contestat va fi revocat sau nu de către organul emitent, în condițiile în care art. 15 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ stipulează că organul emitent este în drept să respingă cererea prealabilă sau să o admită și, după caz, să revoce sau să modifice actul administrativ.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” a respectat termenul de sesizare a instanței de contencios administrativ prevăzut în art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, dat fiind faptul că refuzul Consiliului pentru supravegherea activității de audit nr. 30-15/173 din 25 martie 2016 cu privire la examinarea cererii prealabile a Societății pe Acțiuni „Audit-Concret” nr. 249 din 24 decembrie 2015, a fost recepționat de recurenta-reclamantă la data de 4 aprilie 2016, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la 4 mai 2016, adică în interiorul termenului de 30 de zile.

În sensul celor relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au respins acțiunea în partea contestării deciziei Consiliului pentru supravegherea activității de audit nr. 3 din 5 martie 2015 ca depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Această circumstanță este apreciată drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, or, Curtea de Apel Chișinău nu s-a expus asupra fondului cauzei.

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectiva omisiune de procedură și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite cauza spre rejudecare în instanța de fond, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel greșit a respins acțiunea ca fiind tardivă, omisiune care nu poate fi corectată de instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs și având în vedere lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret”, a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” și avocatul Roșca Valentin.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Audit-Concret” împotriva Consiliului de supraveghere a activității de audit de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind anularea actului administrativ, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător:

Iulia Sîrcu

Judecători:

Galina Stratulat

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu